

Transskription af podcast om retorik

Ida: Danna er der noget, der har overrasket dig ved studiet?

Danna: Faktisk den her samfundsmæssige forankring. Altså er det et studie, hvor man også bliver klogere på, ja, hvem der har ordet, og hvem der ikke har. Det er ikke kun studie om kommunikation og god kommunikation og om at kunne rådgive andre i det. Men det er ligesom er også et studie i at kunne se det, som andre gør med sproget.

[MUSIK]

Ida: Du lytter til KU studieliv. Jeg hedder Ida og er selv studerende på KU og i den her podcast snakker jeg med andre studerende om deres studieliv.

I det her afsnit taler jeg med Danna som læser retorik på sjette semester. Uddannelsen er både teoretisk og praktisk. Man lærer om det retoriske håndværk og om sprogets betydning i samfundet og i den offentlige debat.

[MUSIK STOPPER]

Ida: Hvad er retorik egentlig?

Danna: Retorik det er læren om skriftlig formidling og mundtlig formidling. Det er en uddannelse i kommunikation. Vi lærer at tale godt og skrive godt, egentlig sådan meget overordnet set, ja. Og så forgrener det sig ud på mange andre ting også. Det har også en samfundsmæssig forankring. Vi lærer også som, ja, overbevisning, overtagelse, ej måske lidt groft sagt, men om hvordan man kommunikerer med hinanden i samfundet.

Ida: Vil du ikke lige prøve at fortælle lidt om din egen vej til studiet?

Danna: Jamen, jeg er sådan en der har haft en rigtig lang vej. Jeg havde fem sabbatår. Jeg troede egentlig, jeg skulle være skuespiller, og jeg gik på en teaterskole, teatergrundkursus i Esbjerg i tre år efter gymnasiet og tog på højskole bagefter, en teater højskole, hvor jeg var i halvandet år, sad lidt fast der nede på Møn. Og det elskede jeg så meget og så fandt jeg ud af, at jeg godt kunne tænke mig at gå lidt mere den akademiske vej, jeg har altid været glad for at gå i skole, og det der med skuespillet var måske mere- ikke så realistisk i den virkelige verden.

Og så brugte jeg en weekend på min mors sofa på UG.dk eller hvad det hedder? Uddannelsesguiden. Fordi jeg skulle ligesom finde det her studie, jeg gerne ville søge ind på og så faldt jeg over retorik, som bestod meget i det mundtlige sprog og skriftlig formidling.

Og det var ligesom en ret god kombination. Alt det jeg godt kunne lide ved teatret, altså det her med at formidle til andre, både i det fysiske rum, som man gør, når man performer på en scene, men også i det skriftlige rum, jeg skrev ret meget sådan scene og tekster, så jeg kunne ligesom se mig selv i. Det er sådan min egen personlige interesser udfolder sig lidt mere akademisk. Men hvis jeg skal være ærlig, så havde jeg ikke sådan klart et blik af hvad retorik var, inden jeg startede. Jeg kastede mig ligesom bare ud i det. Det var også fordi jeg gerne ville have hverdagen som studerende.

Ida: Havde du lidt lave forventninger til studiet, da du startede? Føltes det lidt som en plan b, eller hvordan var det?

Danna: Jeg havde forventninger om. Okay, så går man ligesom i skole, men jeg vil sige, jeg var faktisk virkelig bange for, om jeg overhovedet var skoleklar? Altså, om jeg overhovedet var akademisk klar på det tidspunkt, fordi jeg ikke har gået i skole på sådan en traditionel måde i fem år, så jeg havde meget, ja, i tvivl omkring om jeg kunne klare det sådan fagligt, og det kunne jeg sagtens.

Altså det kunne jeg virkelig godt, men tanken var der virkelig, da jeg startede sådan, "Okay, kan være lige så dygtig som alle de andre?" Jeg var også 24 år og så på det tidspunkt- jeg tænkte om mig selv, at jeg var gammel. Det var jeg faktisk slet ikke. Der var lige så mange som var 24. Der var måske en god håndfuld på min overgang, og også nogle der var ældre. Selvfølgelig var også en der var yngre og gik lige fra gymnasiet.

Ida: Hvornår forsvandt den tvivl så for studiet og omkring om du kunne klare det fagligt?

Danna: Der går jo en masse tid med at man altså lige finder sig til rette i hverdagen som studerende og det her med klasseundervisning og teksterne på det her akademiske sprog. Så der gik noget tid, men ret hurtigt så fandt jeg ud af, at det var interessen, der drev mig og virkelig meget det sociale på studiet sindssygt meget menneskene, der gik der.

Det var bare en kæmpe motivation for mig at lande i et fællesskab med mennesker, som var rigtig interesserede i det her med kommunikation, skriftligt og mundtligt. Og samfundet ligesom jeg også var så skrækken lagde sig ligesom efter noget tid det her med at mærke mine medstuderende gjorde mig tryk og klar til at fordybe mig endnu mere.

Ida: Hvis vi lige spoler tiden lidt tilbage til din studiestart, hvordan var den så?

Danna: Ej men det var så dejligt. Virkelig dejligt. Vi havde nogle sindssygt søde tutorer. Der var ligesom den her studiestart planlagt, og der var bare en rigtig god balance med at komme og være i undervisningslokalerne og blive introduceret til undervisning og så det her meget sociale fællesskab. Så det var også intenst. Altså der var meget på programmet. Jeg kan huske, vi var på en københavner tur og der var den årlige retoriske grillaften, legendarisk, og så var der også fredagen, som kulminerer. Det er ikke noget, jeg har lyst til at afsløre, fordi det skal man selv holde lov til at opleve, når man starter.

Men der sker noget om fredagen, der er sindssygt sjovt, om aftenen, på en måde hvor alle kan være med. Så helt fantastisk både socialt og fagligt, ja. Og jeg kan huske vi mødte mange af underviserne og bare at møde dem gjorde mig sindssygt tryk, fordi det er virkelig fantastiske, dygtige mennesker, og det giver også en stor tryk.

[KORT SKILLER AFSPILLES]

Ida: Kan du prøve lige at forklare, hvordan uddannelsen er opbygget?

Danna: Ja. Det er sindssygt fedt synes jeg, for der er en rigtig god balance mellem de praktiske fag og de mere teoretiske fag. Hvert semester, så har man to fag og det ene er praktisk orienteret, og det andet er meget mere teoretisk orienteret. Og retorik er generelt set en meget praktisk uddannelse, vil jeg sige, altså en af de nok mest praktiske universitetsuddannelser, fordi man har det her ene fag, hvor man får lov til at komme på gulvet for at lære vores egen stemme at kende.

Jeg har også haft et fag på fjerde semester, som hedder Mundtlig retorik og rådgivning, hvor man skriver en tale til eksamen. Det er det man gør, og forsvaret den selvfølgelig med teori. Så vi har masser af de her praktiske fag.

Den anden halvdel af fagene er mere teoretisk opbygget, hvor man kigger ned i den retoriske tradition ser på de begreber og forståelser. Kigger på det retoriske analyseapparat fra et teoretisk perspektiv, både i forhold til at lave en retorisk kritik, altså se på hvad andre siger og ligesom blive klogere på det sted, de står fra, og hvordan de gør det, de gør. Både i taler og i debatindlæg, for eksempel.

Ja, så den er meget teoretisk orienteret på den ene side, men så udbalanceres det praktisk. Så det er virkelig lækkert, hvis man sidder der midt i semesteret og er ved at snuble over en eller anden tung tekst, så ved man, okay det andet fag, det er meget mere praktisk orienteret, og der er lidt mere. Ja, håndgribeligt arbejde.

Ida: Du nævnte lige nogle forskellige øvelser, hvad er det for nogle slags, eller hvorfor har man det?

Danna: Jeg tror, det er fordi- retorikken er jo et håndværk, kan man kalde det. Så det handler om, hvordan man kan lære sin egen stemme at kende. Det kan man gøre gennem nogle øvelser, så man også kan hjælpe andre, altså rådgive andre i at bruge.

Så det er meget hands-on. Vi ligger på en yogamåtte nogle engang i retoriklokalet og siger lyde og bruger vores kroppe og lærer den at kende, fordi retorikeren er lidt tit- har sit sin krop og sin stemme som instrument, ikke?

Danna: Har det været fedt for sådan en som dig, der også godt kan lide teater, med sådan nogle øvelser?

Danna: Jo sindssygt fedt ja. Men det er selvfølgelig grænseoverskridende. Jeg tror det også kommer an på, hvor man kommer fra. Jeg synes jo, sådan noget er sindssygt fedt, at jeg får lov til at være i rummet og mærke min krop og min stemme. Men det er ikke alle mine holdkammerater, som kommer derfra, så jeg tror også, det var lidt grænseoverskridende for nogen, men det har jo det her faglige fokus, og det har faglige formål- Så selvom det godt kan være lidt grænseoverskridende at sige de her lyde og bruge sin krop, så er vi jo i samme båd alle sammen, og der er ikke nogen, der sådan kigger på hinanden. Det er ligesom bare et fællesskab, man får omkring det faktisk.

Ida: Hvad gør det ved fællesskabet? Det her med, at man har så mange praktiske fag og ligger på gulvet og... ?

Danna: Altså jeg synes, at der er et helt fantastisk fællesskab på retorik, og det er jo selvfølgelig fordi, at vi er meget- Ja, vi er meget på. Der er mange fremlæggelser og der er mange øvelser, og der er mange skriveøvelser og meget feedback, sindssygt meget, så vi bliver ligesom også tvunget til at komme hinanden ved og til at skabe det her rum, hvor at vi kan turde at stå derude og lave den der mærkelige øvelse eller stå deroppe og holde den tale eller give den feedback, som også kan være rigtig grænseoverskridende. Jeg synes, det gør noget sindssygt godt for fællesskabet, at det er så praktisk orienteret.

Ida: Danna er der noget, der har overrasket dig ved studiet?

Danna: Ja, det synes jeg bestemt. Faktisk den her samfundsmæssige forankring. Altså, at det er et studie, hvor man også bliver klogere på, ja, hvem der har ordet, og hvem der ikke har? Det er ikke kun studie o, kommunikation og god kommunikation og om at kunne rådgive andre i det. Men det ligesom er også et studie i at kunne se det, som andre gør med sproget, og det vidste jeg ikke, inden jeg startede. Så man får ligesom et rigtigt skarpt kritisk blik på kommunikation generelt og faktisk også på magt. Det handler rigtig meget om magt i samfundet, fordi det er jo noget, som sproget har en stor indflydelse på, så det kom rigtig bag på mig, hvor dybt man går i det.

Ida: Hvorfor synes du det her med magtkritik er så spændende?

Danna: Jeg synes bare, det snakker ned i nogle af de vigtigste ting i samfundet, altså hvem der har magt og ord og agens, altså hvem har handlekraft, og hvem har ikke handlekraft? Fordi det betyder rigtig meget i forhold til, ja, undertrykkelse af bestemte mennesker i samfundet og deres stemme. Hvem er det det kan gøre og sige bestemte ting? Og hvem kan ikke? Altså at få et magtkritiske apparat omkring det at kunne se det og kunne pege på det, synes jeg er rigtig vigtigt i et samfund både i et politisk perspektiv, men også i et, ja, et sådan videnskabeligt perspektiv generelt.

Men lærer i hvert fald at blive opmærksom på nogle ting, som andre måske ikke ser med det samme. Ja, det synes jeg selv bare er sjovt og spændende at arbejde med at blive klogere på.

Ida: Jeg kunne forestille mig, at man får et helt nyt blik på mange af de ting, der foregår sådan i den offentlige debat og i medierne.

Danna: Ja man bliver, jeg synes- altså man bliver meget kritisk. Man bliver meget sådan leger djævlens advokat på mange ting sådan, "Ja, det siger du, men hænger det sammen med din yderligere argumentation, eller hvor du kommer fra, eller din positionering?" Sa ja, men man bliver lidt kritisk og meget detaljeorienteret i sin måde at arbejde på.

Ida: Hvad synes du egentlig har været det mest udfordrende på studiet indtil videre?

Danna: Jeg synes, det er udfordrende at blive mødt af sin egen sådan perfektionisme. Jeg vil gerne nå det hele. Jeg vil gerne dygtiggøre mig i det hele, den her akademiske "FOMO" den kan jeg virkelig hurtigt ramme en. Hvis ikke man fik læst den tekst i dybden eller ej. De her tekster, dem kunne man ikke nå at læse altså. Det med at møde sig selv i det med sin egen, altså min egen perfektionisme. Også fordi de mennesker, der går på universitetet, er sindssygt dygtige.

Så man skal lære at, eller jeg skulle i hvert fald lære at sige til mig selv, "Det er helt okay, at jeg gør som jeg gør. Jeg når det, jeg når. Jeg skal nok blive en god retoriker og dygtig retoriker alligevel." Så det mest udfordrende er nok det her, ja, at håndtere det pres og lære at sige- give slip og være sådan, "Jeg kan ikke det hele, og jeg accepterer det." Og for mig skulle jeg finde ud af, at det sociale på studiet var lige så vigtigt som det faglige og lære at kunne slappe af i det, selvom det måske ikke er det, der var min tanke til at starte med.

Ida: Du har nævnt det her stærke fællesskab, men kan du prøve at uddybe lidt mere? Hvad er det, der gør retorik til et fedt socialt studie?

Danna: Jo. Jeg tror det tiltaler og tiltrækker rigtig mange mennesker, som har en interesse i at snakke sammen og være sammen i fællesskab faktisk. Altså det er faktisk noget af det vigtigste for mig på det studie. Det er de mennesker, som er helt vildt fantastiske, både de studerende og lærerne. Også fordi

når der er sådan en onsdag morgen, og du har været i skole hele ugen, og du er træt og frustreret, så det der får dig op om morgenen der, det er så dine klassekammerater, du skal møde op til, og det har været så fedt med det fællesskab, jeg har haft på mit hold. Og så er der et sindssygt godt sammenhold på tværs af årgangene. Det er også noget, som vi går rigtig meget op i på retorik.

Jeg kender ret mange både ældre årgange og yngre årgange, og det er så dejligt at kunne hilse på dem på gangene og spørge om hjælp i eksamensperioder. Hvis man støder på nogen, så er det altid sådan. "Hey. Hvad læser du op til? Har du brug for hjælp af?" Så der er virkelig en meget stor fællesskabsfølelse på tværs af årgange, ja.

Ida: Hvorfor tror du, det er sådan?

Danna: Vi har jo det fedeste aktiviteter, der er Epideictic Encounter, som er vores talekonkurrence, som finder sted hver fredag, hvor at man kan stille op. Så får man en klient, som man skal forsvare, så konkurrerer vi så i- det kan for eksempel være et år, var der er "verdens bedste bror." Eller det kan også være "verdens bedste diva" eller "verdens værste skurk," så får man en klient man skal forsvare, så skal man for eksempel forsvare Beyoncé som verdens bedste diva.

Så skal man op og holde den her tale, som man har forberedt, over for en anden studerende. Og det er simpelthen så sjovt. Så sidder vi der, alle må komme fra alle årgange også andre fag. Så bliver der holdt den talekonkurrence, hvor man får lov til at prøve sine færdigheder i taleskrivning af, og det er så sjovt altså. Og det er også fordi, at det er retorikere, der er publikummet så den, der kiasme, den der ja ordstilling eller den der metafor, det er noget som retorikere virkelig sætter pris på. Så det er et rigtig godt rum at prøve det af, man har lært på en virkelig, virkelig sjov måde.

Og så drikker vi en masse øl og har det rigtig sjovt over det. Så det er sådan et sted, hvor alle kan komme på tværs af årgange.

Ida: Og det er simpelthen noget, der er hver fredag?

Danna: Ja, når sæsonen begynder. Så er det sådan over- forløber over otte fredage eller sådan noget. Ja.

Så er der selvfølgelig en masse fagrådsarbejde, men kan være med i. Det har jeg selv snuset lidt til. Sindssygt hyggeligt at møde og diskutere fagets problemstillinger med medstuderende, både yngre og ældre. Og så selvfølgelig har vi julefrokosten for alle årgange, hvor man kan møde hinanden på kryds og tværs.

Ida: Hvad med studiegrupper er det noget man selv laver, eller bliver det fordelt?

Danna: Det er noget, som bliver fordelt faktisk på alle semestre. Jeg tror ikke, det er sådan på de fleste andre studier, men den studieansvarlige laver ligesom de her studiegrupper hvert semester, så kan man selv efter andet semester ønske op til fem mennesker, og så kan det være, at man kan- Altså man kommer nok i gruppe med mindst én, men man skal ligesom være i den studiegruppe man bliver sat i, og det synes jeg selv er vildt fedt. Ja, jeg synes, det er mega fedt, at man får lov til at arbejde sammen med mange forskellige mennesker. Jeg har været i, ja, hvor mange? ... Mange forskellige studiegrupper og prøver at arbejde sammen med forskellige mennesker, og så er der altså den her tryghed med, at der er en gruppe, der er lavet for en. Så er det ligesom på plads.

Ida: Og hvordan bruger man så hinanden i studiegruppen?

Danna: Så skriver man opgaver sammen og også fremlæggelser. Det er der faktisk en masse af, vil jeg sige. Man kan også bruge dem til at diskutere en tekst. Det har jeg også gjort i nogle semestre, altså mødes en gang om ugen og diskuterer tekster. Det er også muligt at give forskellige gruppemedlemmer ansvaret for forskellige tekster. Altså, ligesom på den måde overlevere det og lære af det, og der er også rig mulighed for at altså få et rigtig godt socialt fællesskab i sin studiegruppe.

Ida: Dejligt.

Danna: Ja, det er mega rart.

Ida: Har du et studiejob?

Danna: Jeg har et studiejob, ja.

Ida: Og Hvad laver du på dit studiejob?

Danna: Jeg arbejder som de kalder det chatanalytiker. Jeg arbejder for en virksomhed, som laver- udbemander kundeservicechats til andre virksomheder. Det kan være lidt teknisk at følge med i, men så det jeg arbejder som, det er sådan in house retorisk rådgiver. Jeg laver en masse feedbacksamtaler, workshops og kigger ned i noget analyse, så det er meget sådan, jeg får lov til at arbejde med min retorikfaglige viden, og det er så fedt, synes jeg, altså det her med at få en masse ansvar og også at kunne holde det jeg lærer op imod et virkeligt arbejde.

Jeg kan virkelig anbefale folk at få et studiejob, fordi det vokser man af fagligt og også sådan mere professionelt. Altså det med at gå ind i og få et professionelt job, det er et godt tidspunkt at gøre det på, fordi man stadigvæk er studentermedhjælper, så det er også begrænset hvad folk kan forvente af en. Og jeg nævner tit på mit studiejob, "Jeg er studentermedhjælper," så folk forstår at det også en læring for mig selvfølgelig er det et arbejde, men det er også meget mig, der kan prøve mine færdigheder af og vokse på det.

Ida: Når du nu har et job, hvordan har du så løbende gjort det med det her med at strukturere? Afsætter du så tid til læsning, eller sørger du for altid at komme til undervisningen, eller bruger du din studiegruppe, eller hvad gør du?

Danna: Ja, for man kan ikke nå det hele, så det er også bare et spørgsmål om at prioritere. Mit arbejde er sat i skema, så jeg ved ligesom "Okay jeg skal arbejde de her dage, og de her dage skal være på skolen"- eller på universitetet.

Og så er der ligesom nogle meget planlagte tidsperioder, hvor jeg tænker, "Der skal jeg læse, og der skal jeg læse," og så prøver ligesom mit bedste, man lærer ligesom de her studieteknikker. Man lærer ligesom at skimme og læse konklusioner og så arbejde lidt mere sådan reflektivt omkring teksterne, så man- Det er ikke altid nødvendigvis grundighed eller sådan dybdegående arbejde, som er mest udbytterigt.

Man skal også finde ud af, hvad der fungerer for en. Og det har jeg faktisk fundet ud, af fungerer rigtigt godt for mig, fordi jeg er sådan en- jeg kan godt gå meget i detaljen med ting, men altså er det det mest effektive for mig og min læring? Det er jeg ikke sikker på. Så, jeg vil også sige, man lærer altså noget ved at udfordre sig selv og prøve ting af. Det er ikke sikkert, at den studieteknik man brugte de første semestre er det bedste for en. Så det er også erfaring, vil jeg sige. Man lærer også at blive god til at læse

over tid, og det var jeg ikke i starten, hvilket jeg også frygtede, jeg ikke ville være, men det blev jeg undervejs.

[KORT SKILLER AFSPILLES]

Ida: Når man har læst retorik, hvad vil du så sige, at man kan? Hvilke kompetencer har man?

Danna: Man kan rigtig mange forskellige ting. Man har et sindssygt godt overblik over sin egen formidling og også over andres. Man har det her magtkritiske blik, som kan hjælpe en med at se ting ret tydeligt i debatter og diskurser. Altså, man kan virkelig "call bullshit", vil jeg sige.

Man har en situationel forståelse som er rigtig ret speciel, altså. Vi formår at se ting i kontekst, altså. Og det er en evne, som man kan bruge til rigtig meget, vil jeg sige.

Ida: Når man har læst retorik hvad kan man så blive?

Danna: Man kan arbejde i ministerier, man kan arbejde i politik, i partier som politisk rådgiver. Man kan arbejde som kommunikationsrådgiver i alle mulige virksomheder. Man kan arbejde på bureau, i marketing sådan generelt. Man kan arbejde med- som underviser på gymnasier, som forsker selvfølgelig. Som journalist også, eller skribent, eller på forlag, ja, eller som retorisk rådgiver med et mere mundtligt perspektiv. Der er rigtig mange muligheder.

Ida: Har du nogle fornemmelse af, hvilken vej du godt kunne tænke dig at gå?

Danna: Jeg ved det ikke nu. Jeg skal have kandidaten i retorik også, det ved jeg, og så... Altså indtil videre så det her rum omkring rådgivning og feedback synes jeg faktisk er sindssygt spændende. Jeg tror- jeg prøver at strukturere min hverdag ud fra ting, jeg godt kan lide. Jeg ved, jeg tror sådan noget kontorarbejde ikke så meget mig, så jeg tror, jeg kommer til at være meget opsøgende omkring sådan arbejde, som fungerer mere i rum med mennesker. Om det så sådan rådgivende eller at holde nogle workshops eller mere læringsbaseret. Det finder jeg ud af på et tidspunkt.

Men, men det fede er jo også at man kan prøve en masse ting af, starte et sted og så se hvordan det bliver. Som sagt, så tager jeg meget en ting af gangen, så lige nu er jeg bare glad for at studere retorik. Og så på et tidspunkt så skal jeg også have et arbejde, det kommer forhåbentlig.

Ida: Her til sidst kunne jeg godt tænke mig at høre, om du har et godt KU hack?

Danna: Det er jo sådan, at man har en fredagsbar, en studiebar, og vi har det på Kompasset. Og det er mega fedt at komme derop med sin studievenner, men hvorfor begrænse sig? Altså vi har lavet så mange pubcrawls, fra studievar til studiebar her på KUA. Og på en god dag så er der jo er det sådan syv? Seks-syv studiebarer som har åbent på én gang. Og det er jo sindssygt fedt at udforske de seks-syv studiebarer med sine venner. Så er det bare at starte et sted, lave en plan, hvor skal vi hen næste gang? Det vil jeg virkelig anbefale at gøre.

Ida: Så kan man også komme uden for sin lille retorikkoble og så møde nogle andre studier.

Danna: Det er det. Der er så mange søde mennesker at møde rundt omkring, ikke kun på sit eget studie i sin egen fredagsbar, men også rundt omkring på KUA.

Ida: Perfekt. Tusind tak Danna, fordi du ville fortælle om dit studieliv.

Danna: Det var så lidt.

[MUSIK]

Ida: Hvis du er blevet nysgerrig på retorik, kan du læse mere på studier.ku.dk Du kan også møde mange flere studier på Instagram @KUstudieliv. Tak fordi du lyttede med.